

Eurocommissaris Frans Timmermans.

De Europese Green Deal – werk in uitvoering

Ondanks dat de Europese Unie voor ongekende uitdagingen staat door de COVID-19-crisis, wordt de Europese Green Deal die de Europese Commissie eind vorig jaar presenteerde verder uitgewerkt. Enkele initiatieven zijn weliswaar met enige vertraging gelanceerd, maar de Commissie ziet de transitie naar een duurzame, klimaatneutrale economie als essentieel om uit de coronacrisis te komen. Dit doorzettingsvermogen van de Commissie wat betreft Europees klimaat- en milieubeleid is positief voor de drinkwatersector en de bescherming van drinkwaterbronnen.

De huidige Europese Commissie van Ursula von der Leyen heeft ervoor gekozen om de hoogste prioriteit te geven aan het klimaat en milieu, en wil een radicale verandering in Europa teweegbrengen. Om zichzelf en de EU-lidstaten te begeleiden in deze duurzame transitie, is de Commissie onder de paraplu van de Green Deal de afgelopen maanden gestart met het publiceren van verschillende actieplannen, strategieën, wetgevingsvoorstellen en subsidiemaatregelen.

Zero pollution ambition

De Commissie zal met nieuwe voorstellen het klimaat- en milieubeleid fors ambitieuzer en strikter maken, om haar zogenaamde 'zero pollution ambition' in de praktijk te kunnen brengen. Voor de drinkwaterbedrijven zijn een aantal van deze initiatieven van bijzonder belang. Het gaat om de 'Van boer tot bord strategie', de duurzaamheidsstrategie voor chemische stoffen, de nieuwe klimaatadaptatiestrategie en het actieplan om vervuiling van lucht, water en bodem tot nul terug te brengen.

'Van boer tot bord strategie'

In het voorjaar presenteerde de Commissie reeds de 'Van boer tot bord strategie'. Met deze strategie wil de Commissie de hele voedselketen van boer tot bord verduurzamen en hiermee de impact van de voedselproductie op het milieu en klimaat verminderen. Zo wil de Commissie dat in 2030 het gebruik, de risico's en afhankelijkheid van chemische bestrijdingsmiddelen met 50% moeten zijn verminderd. Om dit te bereiken wil de Commissie de EU-wetgeving over het duurzaam gebruik van pesticiden herzien. Ook wijst de Commissie in de strategie op het probleem van te hoge nutriëntenconcentraties in oppervlaktewater afkomstig uit de landbouw. Om dit tegen te gaan wil de Commissie de opnamecapaciteit van meststoffen met 50% verbeteren, wat volgens de Commissie zal leiden tot 20% minder gebruik van meststoffen in 2030. De Commissie komt volgens planning in 2021 met nadere voorstellen hiervoor, waaronder een actieplan voor verbeterd nutriëntenbeheer.

Duurzaamheidsstrategie voor chemische stoffen

Dit najaar presenteert de Europese Commissie een strategie voor duurzaam gebruik van chemische stoffen. Met deze strategie wordt een grote stap gezet richting een van de hoofddoelen van de Green Deal: het streven om vervuiling tot nul terug te brengen voor een gifvrij milieu. Binnen de Commissie is er nog discussie over hoe ambitieus deze strategie moet worden. Daarbij moet besloten worden of de Commissie wil gaan voor een aanpak gericht op preventie, het minimaliseren van blootstelling aan chemische stoffen en het verbieden van de schadelijkste stoffen, of voor een op risico gebaseerde aanpak in combinatie met 'slimme regulering' (waar het management van risico's en minder regeldruk voor de industrie onderdeel van is). De strategie zal in ieder geval ingaan op het duurzaam ontwerp van chemicaliën, combinatie-effecten en het versterken van de EU-regelgeving zoals REACH (EU-Verordening over de Registratie, Evaluatie, Autorisatie en restrictie van Chemische stoffen). Ook transparantie over chemische stoffen zal terugkomen in deze strategie.

De Commissie wil ook nadrukkelijk kijken of ze PMT-stoffen (persistente, mobiele, toxische stoffen) kan classificeren als zeer zorg-

wekkende stoffen onder REACH. Voor de aanpak van PFAS-stoffen zoals GenX wil de Commissie een apart actieplan opstellen vanuit deze strategie. Hierbij is het nog de vraag of de Commissie daadwerkelijk zal voorstellen om niet-essentieel gebruik van PFAS-stoffen te verbieden, waartoe het Europees Parlement in een resolutie van voor de zomer wel opriep. Wel is duidelijk dat de Commissie PFAS-stoffen als groep wil behandelen, bijvoorbeeld in waterwetgeving en wetgeving rond industriële emissies.

Klimaatadaptatiestrategie

Naast het nemen van mitigatiemaatregelen om de opwarming van de aarde tegen te gaan, is het ook noodzakelijk dat landen zich aanpassen aan de klimaatverandering. Om de Europese lidstaten te helpen bij het beter beschermen van hun burgers en economieën tegen de gevolgen van klimaatverandering, komt de Europese Commissie in het eerste kwartaal van 2021 met een nieuwe EU-klimaatadaptatiestrategie. De Commissie wil dat lidstaten de landelijke strategische klimaatadaptatieplannen onderling afstemmen, zodat bijvoorbeeld wordt nagedacht over kwantitatief waterbeheer en de mogelijke effecten op benedenstroomse lidstaten.

Vervuiling tot nul terugbrengen

Later in 2021 wil de Europese Commissie dan het actieplan presenteren om vervuiling van lucht, water en bodem tot nul terug te brengen. Dit actieplan zal het bronbeleid in Europa moeten verbeteren met als doel EU-burgers en het milieu beter te beschermen. In de Green Deal staat dat de EU de vervuiling van lucht, water en bodem en consumentenproducten beter dient te monitoren, rapporteren, voorkomen en verhelpen. Een groot deel van dit actieplan zal zich daarom richten op het terugdringen van vervuiling in grond- en oppervlaktewater. Het zal ideeën en voorstellen bevatten om de emissie van nutriënten, chemische bestrijdingsmiddelen, schadelijke chemicaliën, stedelijk en industrieel afvalwater en andere nieuwe afvalstromen aan te pakken, zoals medicijnresten en microplastics. Daarnaast ligt de focus op een betere bescherming van de bodem. Dit is goed nieuws voor de drinkwatersector; een gezonde bodem is immers van groot belang voor de kwaliteit van onze grond- en oppervlaktewateren.

Positie Vewin

Vewin onderschrijft het streven van de Commissie om vervuiling tot nul terug te brengen om te komen tot een gifvrij milieu. Onder andere de duurzaamheidsstrategie inzake chemische stoffen kan hier een belangrijke rol in spelen. Het classificeren van PMT-stoffen zoals GenX als zeer zorgwekkende stoffen in REACH zou een zeer goede stap zijn om drinkwaterbronnen beter te kunnen beschermen tegen dergelijke gevaarlijke verontreinigingen. Vewin ondersteunt het treffen van maatregelen om vervuiling van opkomende stoffen, zoals chemische stoffen, microplastics en geneesmiddelen, aan te pakken. Net als de Europese Commissie vindt Vewin het essentieel om nationale strategische plannen voor het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid te toetsen aan de hand van robuuste klimaat- en milieucriteria waaruit een hoger ambitieniveau moet blijken met betrekking tot het verminderd gebruik van bestrijdingsmiddelen, meststoffen en antibiotica. Ook de 'Van boer tot bord strategie' dient hieraan bij te dragen.